

J E L E N K Ö R.

25. szám.

Pest, szerda. Martzius 28.

1832.

F o g l a l a t: Magyarország (előléptetések. A' pesti angol kisasszonyok nevédekének próbtéte. Pest vármegyei gyűlés. A' pesti józsefvásárról körülményes értesítés. Szatmár vármegyei jeles tétemények. Szepességi határozások a' magyar nyelv ügyében. Knezevich †). Ausztria (a' cs. k. hadiseregbeli előléptetések vége). Anglia (alsó 's felsőházi tanácskozások). Franciaország (Lamarque, Thiers és Remusat beszédiknek veleje a' kül ügyekről 's egyebek). Török birodalom (tudósítás az egyiptusi flotta állapotjáról). Elegy hírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Felséges királyunk f. e. Martz. 14ikén költ legfentebb határozata szerint a' főmélt. m. k. udv. Kancellariánál megürült val. udv. tanácsos 's referendariusságra mélt. széki gróf Teleky József cs. aranykulcsos, Zabolcsi főispán, kir. táblai Báró, a' tiszán-inneni hely. vallásu egyházak fő gondviselője 's a' m. t. társaság Elölülője ő Nagyságát méltóztatott kegyelmesen kinevezni; — gróf Apponyi Rudolf követtségi segédet Párisban pedig, 's Gróf Erdődy Antal Haugvitz 38ik számú gyalog ezredbeli alkapitány urat cs. aranykulcsos hivei közé iktatni.

Martz. 21ikén tartá, mint e' küldött közleményből értesítettünk, a' pesti angol Kisasszonyok nevelő intézete T. Boráros János nemzeti iskolákbeli igazgatónk előlülése alatt számos fő 's egyéb rendű uraság 's asszony-ság jelenlétében első lélesztendei nyilvános próbatéteit, reggel ugyan a' városból bejáró 's a' 3 osztályban 400nál többre ható számú lánycsemetéknél, délután pedig az intézetben kebeledző kisasszonyoknál. — Dicséretes előmenetelök szembetűnő jeleit valószínűsítá mind a' két rendű nevédekesség. A' nevelő intézetnek hazánkra háramló érdemeit nem csak azon tekintetből említjük: hogy tanítványai mindenféle asszonyi munkabeli remekletiket mutogaták, és szép nembeli mivelődésöknek sok ágazatu kitesztő tanupéldáit tünteték elő, hanem különösen a' magyar nyelvben tett jeles haladásokért is. Ezelőtt is ugyan, de főkép 1828 óta megkülönböztetőleg ügyekszik ez intézet a' magyar nyelv-tanításban a' közfigyelmet ma-

gára vonni, mert minden szempontból magasztalást érdemlő jelenet az, hogy e' szép ügyben fáradozó szerzeti egyesület szorgos előjárója T. Subics Anna egész gondját arra törekedvén fordítani, hogy szeretett hazájának, mellynek hív lyánya, magyarországi születésű nevédekében magyarul tudó 's valódi jó anyákat nevelhessen, e' végett egy kimerítő 's velős rövidségű magyar nyelvtudományi oktató, 's már több ízben az intézet költségin kinyomtatott, kézi könyvet hozza divatba nevédekéinél, kiknek magyarosítások által a' nemzetisítés szent ügyében magát 's országunkban még csak itt létező egyesületét minden jó érzésű előtt nemcsak érdemfigyelemre, hanem terjedőbb pártfogásu részvétre is méltatja.

Pest Martz. 22ikén. A' fenséges Nádor és örökös főispán előlülte alatt f. h. 20ikán megyénk közgyűlésbe seregle. Felolvastatván küldöttségének a' királyszék előtt örömhódolatu tisztelkedéséről szóló tudósítása, főherczeg Nádorunk nagys. Revisnyei Reviczky Imre urnak előléptével 's elbucszatával a' királyi táblához, a' megürült tisztifőügyész hivatalra Rákóczy András, az első alügyészetre pedig Gaal József urakat méltóztatott kegyesen kinevezni; melly után a' megye választottságának a' törvény-székek rendezetéről (de coordinatione forum) benyújtott véleménye lön a' köz tanácskozás tárgya. — — — — —

Pest Martz. 23án: Egészen máskép üti ki Józsefvásárunk mint eleinte reménylettük. Kezdetén jócskán szedték a' kézműveket, de utóbb divatjok egészen megsüllyedt, mint-hogy igen szokatlan hamar költöztek el a'

vásárlók; posztó 's más gyapju nemű portéka mint közönségesen most is legtöbb kelt el, főképp a' szerviai kereskedők meglehetősen takarítottak belőle; keresték ugyan a' közönséges vászon fajt is, de rosszul fizették, a' selymet 's más divatbeli szövetek 's gyártvány féléket (fabricatum) épen sehogy; honi természetűek, mint belföldi árúink nagyobb része, inkább keltek; p. o. a' tiszta fejér, közepszerű, egynyiretbeli gyapju mázsája 8—10 pC. hágott feljebb a' múlt vásárkori árnál 's kevés is maradt keletlen; a' finomabb fajtát, melly ugyan mindössze se sok volt, mind elkapdozták 's jó áron; a' csekélyebb vagy hibás egynyiretű, közepszerű 's közönséges két nyiretű ára 3—4 pCtel javult; nyári nyiret és raczkát alig tudakolt valaki 's azt is csekély áron. Hamuzsír, olaj, viasz, gubacs, faggyu, 's marhabőr elég vevőre talált 's elég áron; juhbőr igen sok volt, eleinte ugyan rosszul, de utóbb kapósan szedték. A' dohány és szilvapálinka bukott ugyan árában, de kelt a' jobb fajta bor, 's utóbb a' pálinka is; még is legnagyobb becsű volt az ágyi toll 's a' mi volt is szaporán eladott. A' kiskereskedés mint másszor közönséges. A' tengelyen szállítás megdrágult dunánk rendkívüli apadta miatt, nem is igen sok hajó érkezhett másszorhoz képest; Ió Ferencz gózhajó sem indulhat Zemlinbe a' vizapály miatt. Egyébiránt mai Értesítőnk a' vásári árnevekről bővebb tudósítást közlend.

Szatmár vármegyéből e' nevezetességeket írják: Februar 27ikén T. Szatmár vmegye Rendei közgyűlésükben felséges urunk 40ed évi országlására örömhódolásokat nemzeti nyelven szerkezett felírásban mutatták be. Szintezzen alkalommal mélt. 's főtiszt. Hám János szatmári megyés püspök ur a' vármegye alkotandó rabmunkáltató intézetére 4000 frtnyi tőkét ajándékozott. Köztudomást érdemel az is: hogy itt a' megyei táblabírák 's tisztviselők szánakodó adakozásokból a' tavalyi rosz termés miatt fenyegető

éhség elhárítására Nagy Károly mezővárosban éhségelhárító intézet állíttatott, 's legalább 2000 pozs. m. törökbuza szükség esetére készen tartatik. Többi közt említésre méltók T. Berenczei Kovács Sándor urnak nemes tettei, ki már néhány esztendővel ezelőtt több mint 500 háznépből álló adózó alattvalóit éltök napjaig mindenféle természetnybeli dézmaadástól kevés napszám váltás mellett feloldozá, a' járvány görcsveszély elein keményen elzárattott megyei helységek sóban szükölködő lakosi közt pedig, kiket a' nemes megyének gondossága legnagyobb szükség idején kenyérral vigasztalt meg, jeles mennyiségű sőt osztata ki; a' choleraiban kimultak közül sokat maga költségén takarított el, 's elzárt gyermekeiket eledellel táplálta. — Most is azon szent szándékkal foglalatoskodik hogy tiszta birtokaiban alattvalóit kukoriczagórék állítására bírja, fát az építéshez 's földet ingyen ajánlván, hogy azt minden esztendőben kukoriczával bevetvén 's azt a' lakosok megmivelvén, annak termését esztendőről esztendőre gyűjtsék össze a' történhető éhség esetére. Annál szebb vonások ezek az érdemes férjfiuban, hogy jó reményű gyermekeinek nagy száma sem vala feltartóztatni képes jó szivét ez emberbaráti téteményektől!

Szepesség. Martz. Sikán tartotta megyénk küldöttsége Csavnik várpálotában mélt. Bélik megyés püspökünk előlülése alatt magyar nyelv terjesztés iránti tanácskozását. Több javaslati közt a' következők jelesbek: — — — ; hagyassék meg megyénk tiszti ügyvédségének: folytatná ezentul pöreit magyarul; — szabad legyen megyénk jegyzősége tagjainak is jegyzőkönyvét magyarul vinni a' nélkül, hogy egyik a' másikat ugyanazon cselekvésre kényszeríthetné; köteleztessenek mesterlegényink vándorlások idejének legalább felét magyar helyen tölteni; különös említést érdemel e' felett hogy püspökünk már néhány esztendő óta Egerben végezteti nevendék papjaival a'

philosophiát, honnét aztán magyarosodtan térnek honjokba.

Zágráb Martz. 20ikáról. Báró Knezevich Vincze cs. k. val. b. t. tanácsos, aranykulcsos, a' thereziai katonarend vitéze, lovassági general 's egy dragonyos ezred tulajdonosa Martz. 11ikén sz. Ilonán Varasd mellett fekvő jószágán elhunyt.

A U S Z T R I A.

Nyugpénzi karba tétettek: Zollern Ferencz alezredes (Obristlieut.); Jordis Ferencz, Szeleczy Jakab, Pecz József, és Zdellarovich őrnagyok (majorok). Őrnagy címmel pedig a' következő lovag 's gyalog kapitányok: Debeefre Ferencz, Leonhard Ferencz, Baróthy István, Kasten Márton, Rieper József, Alvizetti Rókus, Zerbi János, Ziegler Sebestyén, Ballarini Ferencz, Szötyöry Samu, Vuchkovich György, Gergich József, Brioschi József 's gróf Meraviglia József. — Külrendeket nyertek: gróf Baillet de Latour Tódor altábornagy (Feldmarschall-lieutenant); Würtenbergi Fridrik rendet: báró Geppert Menrad, Bentheim Vilmos herczeg, és Récey Adám altábornagyok, valamint báró Hrabovszky János general-őrnagy Sz. György pápai rendet; Commetti János, gr. Elcz Agoston, báró Siegler Henrik general-őrnagyok, báro d'Aspre Constant, d'Esquille János, Schönhals Károly ezredesek, Prokesch Antal 's báró Bandiera Ferencz (fregáti kapitány) ugyan ezen rend közép keresztjét; báró Binder Vilmos, Hofszas Ferencz, Weisz József, báró Bretton Eugen, Müller Vilmos, Zeisberg Károly, báró Cordon Ferencz, Corner József (corvetti kapitány) őrnagyok; Haymann János, Marsano Vilmos, Gläser József, gróf Nobili János, Kuhn János, Rizzardi Péter (fregáti hadnagy), báró Münchhausen Otto kapitányok pedig ugyan az említett rend lovag keresztjét nyerék el, mindnyájan viselhetési engedelemmel.

Bécsben Martz. 17ikén halotti gyászmise tartatott a' cholera-ban elhunytakért, 's 18-

kán fényes „Te Deum“ a' megmaradtakért 's a' járványvész teljes megszünteért a' fels. Udvar jelenlétében.

A N G L I A.

Martz. 2kán előterjeszté (az alsó házban) Gordon ur az irlandi protestansok azon reformelleni kérelmét, mellyet gróf Roden Február. 28dikán a' felső háznak, Febr. 29dikén pedig a' királynak mutata be. Stanley ur ez alkalommal ugyanazt felelé, mit a' felső házban lord Plunkett, t. i. hogy az irlandi protestansokkal elég szentelenül azt akarják elhitetni, mintha a' kormány az Irlandba bevitt új oktatásmód által, melly minden felekezeti vallásbeli oktatására egyiránt ügyel, a' bibliát akarná kezeikből kivenni, holott épen a' biblia vettetik ama' rendszerben minden oktatás alapjául. Stanley ur még bővebb világosításokat ígér e' tárgyban jövő alkalommal. Némelly kérelmek olvastatván fel Walker ur által az irlandi dézmaszedésmód ellen, Irlandnak egyik képviselője azt jegyzé meg, hogy 30 esztendő óta 26,000 ember veszté életét az irlandi dézmaszedés mellett. Stanley ur figyelmezteti a' házat e' tizedbiztosság első tudósítására, melly jövő csütörtökön fog adatni. Végre némelly panaszok után a' mindennapos kérelemolvasás 's e'feletti hosszú beszédek ellen a' ház a' reformbill többi függelékeire általtér.

Martzius 5dikén, mint ígéré, kérdést tön a' felső házban marquis Londonderry lord Ponsonbynak viselete iránt Belgiumban. Az indítványnak következése nem lett. Lord Ponsonby az ellene vádkép felhozott tetteket egyszerün 's kereken tagadá, miben a' lordok megnyugodtak. Az alsó ház e' napon jobbadán a' reformbillel foglalatoskodék. Martzius 6kán lord Brougham némelly ajánlatokat tett a' felső házban az adóssági pörök könnyebb folyamára, jelesül arra, hogy a' 60 fontnál kevesebb adósságot kevesebb üggyel szerzhessék vissza a' hitelezők. Az alsó házban kérelmek nyujtattak be Irlandnak külön me-

gyéiből az ott újabban behozatott oktatás-mód ellen. Ezt azon kérelmek a' protestantizmussal és keresztyénséggel ellenkezőnek állíták. Stanley ur védé az új rendszert megmutatván a' panaszok alaptalanságát 's a' nagy jót, melly a' vallásfelekezetek gyűlölsége elenyésztéből lassanként származand. A' biztosság, melly azon planumot dolgozó, három (angolegyházi) protestans, két presbyterianus, és két katolikus tagból részint püspökök részint világi fő személyekből áll, 's a' mit ezek az annyiszor felhányt biblia elmellőztetésére tettek, csak az, hogy egy olvasó könyvet fogadtak és fogadtattak el, melly a' dogmavitató helyek kihagyatása mellett a' szent irás történeti 's erkölcsi szakasziból készült úgy, hogy azt a' katolikusok is elfogadhassák iskoláikban, 's így illy egyenlő, nemzeti nevelés által a' türelem, szeretet 's hazafiui egy értelem a' köz haza polgáriba jó korán oltassék 's mind inkább öregbedjék. Egyébiránt minden iskolánál hetenként két nap engedtetik, melyeken mindenik felekezet saját oktatóji által taníttassa nevendékeit saját felekezete dogmáira. — Minden jó gondolkodású fő o-hajtja az illyes lélekbékítő és szivegyesítő intézet sikerét. — Ugyancsak az alsó ház Mart. 7diki ülésében szóba hozá sir Vyvyan az anconai franczia expeditiót 's kérdé, valyon ez Anglia 's a' többi hatalmasság egyet értésével történt e? ő azt (az expeditiót) a' pápai birtok sérelmének 's berohanásnak tekinti 's úgy véli, Angliának hajós csapatot kell vala oda bocsátnia, melly azt szemmel tartsa. A' Francziáknak, úgy mond továbbá, mne volt szintazon jusok a' beavatkozásra mint Ausztriának, minthogy arra nem voltak megkérve. Az olaszföldi nyugtalanságoknak mind első mind második revolutio-jok után a' Francziák valának ébresztőji, kik most legutóbb a' modenai herczeg jobbhágit lázaszták fel 's azután cserben hagyák; de ők mindig azon szinnel mennek Olaszországba, hogy oda szabadságot visznek, azonban nem hagynak ott magok után egyebet

nyügnél és zavarnál. — Lord Palmerston csak annyit felel, hogy most még nem engedi kötelessége felfedni az e' tárgyban folyó tanakodásokat, egyébiránt bizonyossá teheti a' házat, hogy az egész dologban semmi sincs, mi a' béke megzavartatását gyaníthatná. Peel ur nem látja olly tisztán 's békés állapotban a' dolgokat mint a' minister. Franciaország neki igen hatalmas kezd lenni Algirban, Belgiumban, Görögországban, 's most ismét Olaszországban. Ezen dicsvágy Europa egyensúlyát megrendítendi. Hiszi ugyan, hogy Anglia Franciaországgal békén maradand, de azon háborus, katonás párt melly a' franczia kormányt szüntelen engedésekre kényti — mert annak nézi Peel ur az anconai expeditiót is — neki aggodalmat okoz. Palmerston erre feleltében örül, hogy a' franczia (békés) kormányt megkülönböztetik a' háborut akaró párttól 's ujjolag mondja, hogy ő Franciaország nyíltságában 's emberségében bizik. Az indítvány semmi további következtetést nem szül.

Terceirából közli a' Courier, hogy oda dom Pedro megérkezvén királyi ágyulövéssekkel, zászlólobogással 's köz lelkesedéssel fogadtatott. Az ottani katonák 's egyéb lakosok II. dona Maria királynénak 's a' constitutionnak hűséget esküdtek. Ugy hiszik, a' Császár legelőbb is Madeirát 's mindannyi azori szigeteket fogja az ifju királyné nevében elfoglalni.

FRANCZIAORSZÁG.

Minekutána a' követkamara Mart. 5dik és 6dikán a' kereskedési ministerium költségei vitatását bevégezé 's a' financzministert, ki a' folyó év második negyedére előleges 240 milliónyi hitelt kért, nem épen moraj nélkül kihallgatá, végre a' külső ministeriumi költségek vitatására került a' napi rend, mellyre mind a' két fél régóta 's erősen készült. Martzius 6kán egy minister sem szólott; Lamarque és Thiers beszédeik tölték be az ülést. Lamarque a' restauratio időszakára tér vissza. XVIII. La-

jost a' szent szövetség küldöttének festi 's megmutatja, mikép tördelél el lassanként Franciaország a' spanyol háboru 's görög és afrikai expeditiók által a' szent szövetség rabláncza szeméit, önállást 's behatást szerezhén magának ujjlag Európában. De Lajos-Filep hirdetvénye (proclamatioja) nem csak egészen elpattantá ama' rablánczot, hanem egyszersmind a' mult kor principiumitól is elszakadt, a' republica és czászsárság elveit hozván uj életre. Nem juta ekkor a' győződelmes Franciaországnak eszébe, hogy önnön, November 3iki (Dupont) 's Martzius 13diki (Lafitte) ministeriumi őt ellenkező utra vezetni 's a' juliusi revolutiot a' restauratiohoz fognák csatolni. Nem volt ezakkor a' nemzeteknek távoldad is eszökben, mellyek jobbadán a' francia ministerium hivatalos nyilatkozásin eredve, Belgiumban, Német-, Olasz- és Lengyelországban 's Helvetziában fegyvert fogtak. Akkor óriás erővel birt Franciaország; akkor mindent ki lehetett vala a' rezkető fejedelmektől csikarni; de most az engedés sora Franciaországot éri, 's meg kell pontosan vizsgálni: nyert e Franciaország annyi csuf áldozat által legalább a' jelen pillantatra erőt 's jövődjére nézve nyugtot 's bátorságot. Megmutatván azután, hogy a' népek hatalmának egyik szükséges alkotórészét a' többi nemzetek sympathián, közös elveken és közös polgári javokon épülő szövetkezése teszi, annak mint beszéde fő themájának megmutatására tér által, hogy a' ministerium Franciaországot a' többi Európától elszigetezte (isolálta). Mindenütt fegyverben a' népek ellenünk, ugy mond, sehöl semmi frigyos mellettünk! Micsoda befolyásoknak enged Spanyolország, melly a' westphaliai béke óta Franciaországnak politikai talpköve (basis) volt, 's mellyet a' kormánynak minden áron frigyosévé kell vala tennie? — Mit tettek diplomatáink, hogy Piemontot a' havasok kapuját felvilágosítsák, mellyik részen áll az ő igaz és való ellensége? — Megengedhetem azt, hogy az éjszaki hatalmasságok e-

léglik a' zsákmányt, mellyet Napoleontól (bravement toujours vint contre un, mint a' dalmok mondja) kicsikartak 's magok közt feldaraboltak; elhiszem, hogy Austria elfelejté már, a' mit szavójai Eugen monda: „Alsatzia nem francia tartomány!“ — de elég az, hogy a' mi (juliusi) revolutionk a' bécsi stabilitasi principiumot eldönté, most már, mert ez volt a' szent alliance birtokának 's hatalma fenmaradásának talpköve, egyesült erővel 's egymás közötti civakodásokon, feltékenykedéseket feledve, ellenünk rohannak. Azon egyformaság, melly az ő Belgium iránti viseletjüket bélyegzi, hol inkább principiumok mint határszéeli viszonyok forognak kérdésben, olly világos tanujai e' tárgybeli egyetértésöknek ellenünk, hogy csak olly elfogódott ministerek nem láthatják azt, mint a' mieink. E' szerint Anglia marad még hátra, Anglia, melly tömérdek adósságitól nyomatva 's önnagában politikai 's más társasági bajokból származott buzgásokkal küzdve kétségkívül ellenünk támadai nem fog, de a' melly egyszersmind kalmári, legujabban még inkább mint valaha bebizonyított, egoismusánál fogva soha a' nemes a' szabadályos Franciaországnak maradandó frigyese nem lehet. Azt mondja talán erre egy mindig kész, mindig győződelmes beszédü minister: nincs mit félni, a' királyok principiumok ellen nem harczolnak, ők sokkal practicusabbak, hogy sem ideákkal ideák ellen vesződjenek . . ; de ez csupa vakság 's a' hadak titkosb rugóinak 's annak a' mi hajdan 's a' mi most körülöttünk történt és történik, nem látása. Nem a' reformatio szülte é a' 30 esztendős háborut? 's ha Ferdinand és V. Károly kiállították az ellen seregeiket, nem azért tették ezt, mivel előre láták hogy a' vizsgáldás és függetlenség, azaz a' reformatio lelke terjedni, a' vallás dogmáiról a' politika dogmáira álttérni, 's a' pápaszék felforgatása után a' királységeket is meg fogja rezketetni? Ezen félelem még maig is tart; valamint 1792ben ugy most is azon félelem

fegyverkezeti a' hatalmasságokat ellenünk, hogy a' népek Franciaország példáját követendik. E' félelem szerkezeti és intézi diplomatiájokat, ez adá kezökbe a' propaganda rettentő fegyverét, mellyet az urak részökről olly messze dobtak. Vagy nem az absolutismus propagandája e az, melly Németországban a' keletkező constitutiókkal ví, mellyeket kötelességök volna az uraknak védeni 's fentartatni? nem az éjszaki hatalmak befolyása ügyekszik e a' sajtó-szabadságot elfojtani 's a' szabadabb institutiókat megrontani? nem ezen diplomacia csinált e nekünk Bajorországban is ellenségeket? Tekintsék meg az urak a' dolgot jobban 's úgy fogják találni, hogy midőn Frankfurtban, Mainzban, Würtembergben, Badenben, Hassziában a' német liberalismust üldözik, ugyan ebben és ekkor az urak 's a' francia liberalismus ellen foly a' háboru; az ideák öszvecsattanásit álgjuk durrogási fogják követni 's ha egyszer tanítmányinkat (doctrine) legyőzhetik más vitának is neki bátorodnak. — Az absolutismusnak adott concessiók nem hogy a' békét megállapítnák, hanem inkább naponként közelebb visznek azon határhoz, mellyen túl a' nemzeti becsület 's a' szégyen köz érzése haladni tilt. Eljutottunk é már e' határhoz 's mi vár, mit fogunk itt tenni! erre feleljenek a' ministerek. Nem érdeklí a' szónok az örök, untató protocollumozást, csak e' három kérdést teszi, minekelőtte a' diplomacia tetemes költségeit megadná: 1) mit tettek a' ministerek annak valósitására, mit a' király olly ünnepélyesen ígére: hogy „Franciaország a' Lengyel nemzetiséget fentartandja?“ 2) Miért állanak még azon belga várak, mellyek lerontatása a' francia határszél bátorsága végett ugyanazon királyi beszédben jelentve volt? 's 3) mit akar azon maroknyi sereg Anconában? Ebből szükségképen vagy háboru, vagy Franciaországnak a' szent szövetséghez szegődése következik. Mert ha Franciaország e' lépést

Ausztria megegyezésével tevé, e' megegyezést Ausztria részéről csak úgy foghatni meg, ha mi megígértük, hogy őt az olasz nép elnyomásában segítendjük. Így tehát a' juliusi Franciaország a' sz. szövetségnek nem csak alá vetve, hanem egy alkotórésze volna 's a' három színü lobogó, hajdan a' dicsőség és szabadság jelképe, valamint az éjszaki sas, a' rabszolgaságnak válnék galád példázatává.

Thiers ur említvén előbb, mennyi bajt okoznak a' kabinetnek, mennyi kárt Franciaország interesséinek a' kül dolgok feletti szünetlen vitázkodások, kivált midőn azok még függőben 's diplomatiái alkudozásban lévő tárgyakat illetnek, annak megmutatásába ereszkedik, hogy a' ministerium épen nem szigetelél el Franciaországot, hanem inkább a' szent alianco bontá szétt, 's az országnak a' leghatalmas frigyest, Angliát, szerzé meg. Ha, úgy mond, juliusi revolutionk háborut kezdett volna, meg nem hátrózhatni, valyon törvényszeres és mérséklett maradott volna e? De szerencsére a' béke-rendszer győzött 's elterjedett mindenekben azon meggyőződés, hogy e' rendszer a' szabadság ügyére nézve is legbiztosabb. Ezen gondolkodásunk nem volt hatás nélkül. Látván Europa, hogy mi mérséklettel vagyunk 's a' szerződéseket tiszteljük: hasonlólag békes gondolatokra tért. Így a' békeség nem csak lehető hanem szinte bizonyos is lön. Munkánk végzetéhez közel vagyunk 's talán ez az utolsó alkalom, mellyben ez ülések folytában e' nagy kérdésekhez szólhatunk. Azokból, mik a' juliusi revolutio, de kivált az utolsó hat hónap óta történtek, már megítélhetni, mennyire volt e' békes rendszernek sikere 's valyon a' ministerium Franciaországot elszigetelte? A' szent alianco tetemesen megsérült a' belga, lengyel, olasz támadások által. Leomlott annak egyik fő bástyája Belgiumban Franciaországnak egyszerü protestatioja által a' dolgok előbbi lábra állítása ellen, 's itt minden megtörtént, a' mit Franciaországtól várni lehet-

te. Mivel az ország katona status nem lehet, kereskedő statussá tettük azt. Lengyelország a' legelevenebb szellemi, de nem szintazon materialis érdeket is gerjeszté mint Belgium. Lengyelországot fegyverrel védeni nem, ügyében csupán reclamálni lehet, de Oroszországot egylegessé (indifferenssé) tenni e' tárgyban, holott ő e' földet legszebb diadalának, legjobb nyereségének tekinti, képtelenség volt, sem cserébe neki Lengyelország helyett nem volt mit adnunk. Különbén is a' bécsi szerződés cikkelye Lengyelország függetlenségé iránt olly kétértelmű, hogy ezen formalis protestatiot alapítani nem lehet. Valamint Lengyelországot nem teremthete Francziaország, ugy Olaszországot sem. Politikánk azt kívánta, hogy az olasz föld nagyobb statusait politikai reformokra bírjuk azért, hogy azokat Ausztria befolyása alól kihúzzuk. 'S ez megtörtént. A' pápa a' kívánt javításokat delegatioiban, legalább résznyire, megtevé; de a' Bolognaiak macakosságok által mindent elrontottak. Midőn azért először közbe járult (interveniált) Ausztria, hirtelen nem tudá Francziaország mit csináljon; de már másodsor nyomban megmutatá, hogy egy hatalmasságra Olaszország sorsát nem akarja bizni. Ő (Thiers) az előbbi szónok által kívánt felvilágosítást ugyan e' tárgyban nem adhatja, mert a' kabinet titkaiba beavatva nincs; de azt hiszi, hogy az anconai expeditio rokon czélu a' belgiumival: amott (Belgiumban) a' contrarevolutiot akará elnyomni Francziaország, itt annak vet akadályt, hogy a' legatiók Ausztria kezeire kerüljenek; a' béke azért nem fog megzavartatni. Francziaország politikája világos. Ő Olaszországban birni nem akar; az alpesentuli birtok neki mindenhaszerencsétlenséget hozott; de befolyását ezen országban fen akarja tartani, 's ha más hatalmasság bataillonokat küld oda, szükség, hogy neki is legyenek ott fegyveresi; kik aztán ott maradni vagy menni fognak, a' mint az adott ígéretek megtartatnak. —

1830ban szintugy frigyés nélkül vala Francziaország az első pillantatban, mint 1792ben, 's ha ő ekkor (1830) hadat akar, kétség kívül frigyés nélkül marad. De így időt engedé a' kormány, hogy az elrémült statusok, kik ijedelmökben egymáshoz ragadtak, magokhoz térjenek; ez által az egyes országok érdekei, interesséi, fölébredtek, 's épen ezen 's Belgiumban kimutatott mérsékletének köszöni Francziaország legerősb 's leghasznosabb frigyését, Angliát. Mert ezek közepett jöve érettségbe a' reformbill, jött Whigministerium a' kormányra. — Most már, Angliával szövetkezve, Francziaország a' többi Európától nem félhet, 's akár ratificál a' többi hatalmasság Belgium ügyében, akár nem, az a' jelen környülményekben nem sokat nyom. A' jelen (francia) ministeriumé azon dics, hogy az ország békeségét és javát okos munkálkodása által bátorságba 's magát az országot tekintet-gerjesztő helyzetbe tevé. Erre még Thouvenel ur szólott röviden az oppositio szellemében 's az ülés eloszlott.

Más nap (Martz. 7.) Remusat ur kezdé vitatni a' tárgyat a' doctinairek szellemében szólva. Nem annyira az a' kérdés, ugy mond, mibe kerül a' külső ügyek ministeriuma, hanem inkább az, mit tesz. Állítása szerint az absolutus udvarok gondolkodása tetemesen megváltozott a' (francia első) revolutio óta. Most már megszokják lassanként a' francia kormányformát. Lengyelországban ugy mond nem tehete Francziaország semmit, Belgiumban megtevé a' mit kelle tennie; Olaszországban még nem jött el ideje, hogy valamit tegyen. — Larabit pártolja a' parlamenti hosszab és gyakoribb vitatásokat; a' fenforgó tárgy felett 's Anglia példájára utal; egyébiránt az oppositio szellemében szól. Utána Perier ur lép fel.

(Folytatjuk.)

Az általános vitatásoknak Martz. 7dikén be kell vala fejeztetniök, de másnap (Martz. 8d.) Lafayette ismét kitért a' külön cikkeklyek vitatásából 's Perier válaszola. A' kü-

lön cikkelyek közül csak az 16 és 3ik okoztak heves és hosszas vitákat; amaz a középonti költségekről szól 566,000 frankkal, mellyekből a biztosság javaslata szerint 29,000et rótt le a kámara. A másik a követek, agensek és consulok fizetését érdeklő 4,438,000 frkal, mellyekből Harcourt, Thiers és Pagès urak részint indulatos beszédek után ugyancsak a biztosság ajánlata szerint 362,000 frank rovatott le; jelesül a nagyobb udvaroknál lévő követek fizetéséből 50,000-tól 5000-ig, a weimari és parmai követségek (nem agensségek) pedig eltöröltettek. Többi cikkelye ezen minis-teri osztálynak (Martz. 9dikén) csaknem minden vitatás nélkül elfogadtatik.

Cubières general proclamatiót ada ki Anconában. Rendes dolog ezt egybe hasonlítani a pápa protestatioival. (l. Jelenk. 23d. sz.) A general azt mondja, hogy ezen expeditio még szorosabban füzendi egybe azon békekötéléket, melly Franciaország 's az egyházi fejdelemség között régóta fenáll: cardinal (Bernetti) pedig sérelemnek, borzasztó mérészletnek nevezi azt 's a Francziák tüstén-ti visszavonulásokat sürgeti.

Martzius 14dikén közli a Moniteur azon királyi rendelést, melly a már felgyógyult Sebastiani generalt a külső ügyek signaturájára ismét megbizza, ki is ezen minis-teri osztályt Martz. 13dikán átvette volt.

TÖRÖK BIRODALOM.

Alexandriából Január. 31dikén indult levelek azon hirt hozák, hogy az aegyptusi hajóssereg az acrei ágyuk által 's később szelveszektől megrongáltatván az alexandriai kikötőbe visszatért, 's ennek következésé-

ben Ibrahim basa kénytelen volt szárazról is a vár bekerítettésével felhagyni 's attól néhány órányira elvonulni. Azonban írják e levelek, hogy a hajók kiigazíttatása folyton foly pedig annyira, hogy azok rövid időn ismét elevezhetnek 's a béke közellétéről nincsen szó többé. — Februarius 23kán érkezett egy hajó Alexandriából Triestbe. Ennek elindultakor az egyptusi flotta már készen 's indulhatólag volt 's néhány szállító hajó eleséggel 's töltésekkel egy lineahajó 's néhány fregát kíséretében Syria partihoz elindult.

ELEGY HIREK.

Minsk, Volhynia, Podolia, és Kurland (orosz) tartományok a hadiállapot és katonai törvényhatás alól felmentettek.

A Moniteur hivatalosan ellenmond azon elterjedt hirnek, hogy Orleans herczeg Toulonba ('s innen Algirba) utazása Martzius 5dikére volna határozva.

Febr. 28ikán a churhassiai rendek közlésében az országgyűlési biztos siettetni kéri a javasolt sajtótörvényhez járulását a herczegségi rendeknek, azon okbul leginkább, mivel a legmiveltebb tisztviselők és tudósak közül senkit sem lehetett censori hivatal felvállalásra birni, minden e tárgyi unszolás mellett is.

Pénzfolyamat:

Bécs (Martz. 24kén) közép ár:

Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{3}{4}$	p. p.
— 4 pC.	77	—
— 1820diki nyeres. kölcsön	174 $\frac{5}{8}$	—
— 1821diki	122 $\frac{3}{4}$	—
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötél.	47 $\frac{1}{2}$	—
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	—	—
Bank-actiák v. részvények darabja	1156 $\frac{1}{2}$	—

A gabonának pesti piaczi ára Martz. 27kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	133 $\frac{1}{2}$	120	110	Zab	31 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{2}{3}$	29 $\frac{1}{4}$
Kétszeres	86 $\frac{2}{3}$	83 $\frac{1}{2}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	56	53 $\frac{1}{2}$	50	Köles-kása	106 $\frac{2}{3}$	100	—
Árpa	43 $\frac{1}{2}$	42	40	Kukoricza	40	38 $\frac{2}{3}$	36 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helmezy — Nyomatja Landerer.